

Delavci Gradisa so uspešno zaključili poslovno leto 1979 (Foto C., Pavlin)

LANI SO V GRADISU DOSEGLI 7,27 MILIJARD CELOTNEGA PRIHODKA

Nadaljevati z lanskoletnimi uspehi

Prvi trije meseci letošnjega leta so že za nami in v vseh Gradisovih tozdih so končane razprave o zaključnih računih za leto 1979. Delavci v vsakem tozdu so kritično pretehtali poslovanje in gospodarjenje ter sprejeli ukrepe za odpravo, oziroma izboljšanje morebitnih pomanjkljivosti. Seznanili so se tudi z gospodarskimi gibanji v letošnjem letu in z vsebino dogovora in resolucije, ki zajema področje delitve dohodka. Hkrati z akcijo zaključnih računov se sprejemali tudi gospodarski načrt za letošnje leto.

Poleg seznanjanja z rezultati poslovanja svojih tozdov so delavci Gradisa z velikim zanimanjem sledili podatkom o poslovanju celotnega Gradisa. Lani je Gradis dosegel 7,27 milijard dinarjev celotnega prihodka, kar je za 39% več, kot leto prej in za 19% več, kot je bilo načrtovano. Zaradi enakega povečanja stroškov se ekonomičnost poslovanja ni izboljšala. Dohodek v višini 1,91 milijard dinarjev je porasel za 35% in je za 7% višji od načrtovane vrednosti. Tudi osebni dohodki so za 5% presežili načrt, v primerjavi z letom 1978 pa so višji za 30%. Upoštevanje porast življenjskih stroškov za 24%, so realni osebni dohodki v Gradisu lani porasli za 6%, kar je več od slovenskega

poprečja. Produktivnost se je lani povečala za dobrih 9%. Osebni dohodki na delavca so se v poprečju povečali s predlanskih 5.599 na lanskih 7.132 dinarjev.

Lani je Gradis v vseh svojih tozdih zaposloval poprečno 7.440 delavcev in 700 učencev v gospodarstvu ter več kot 1.000 gradbenih delavcev kooperantov zasebnega sektorja.

Za leto 1980 načrtujejo v Gradisu celotni prihodek v višini 8,3 do 8,5 milijard dinarjev in bo za 21 do 24% višji kot lani.

Ob izboljšanju ekonomičnosti, tj. zmanjšanju stroškov je planiran dohodek v višini 2,4 milijarde dinarjev. To bi pomenilo skoraj 30% povečanje dohodka glede na preteklo leto.

CVETO PAVLIN

Izgubaši se preusmerjajo

Konec leta 1979 so imela izgubo tri organizacije združenega dela: Žito, TOZD Pekatete (4.433.738 din), Obrtno podjetje Moste (3.032.636 din) in Kolinska, TOZD Kemin (4.308.460 din). V letu 1978 je izgubo izkazoval samo Zidar Kočevje TOZD Gradbeni sektor. V primerjavi z letom 1978 se je izkazala izguba povečala za 423% in znaša 11.774.834 din.

Vzroki izgube v Žitu, TOZD Pekatete in Kolinski, TOZD Kemin so znani. Testeninska dejavnost je že vrsto let neakumulativna, poleg tega pa ima TOZD Pekatete tudi zastarelo strojno opremo, ki zahteva visoke vzdrževalne stroške. TOZD Pekatete posluje od letošnjega 1. januarja kot obrat v okviru TOZD Pekarne, v izdelavi pa je tudi sanacijski program, ki temelji na preusmeritvi proizvodnjega programa. V Kolinski, TOZD Kemin pa so zaradi težav, ki se pojavljajo že vrsto let — nerentabilno poslovanje kožne linije je do letos pokrival pozitivni finančni rezultat smolne linije —, za sanacijo obstoječega stanja že v lanskega novembra sklenili, da do 31. marca ukinejo kožno linijo in razširijo smolno linijo. Na lokaciji, kjer je sedaj proizvodnja kožne linije, bodo gradili tovarno pripravljene in polpripragljene hrane.

Problematično je Obrtno podjetje Moste, ki je zaključilo leto 1979 s 3.032.635 din. izgube; od tega je 93% nepokrite izgube. V organizaciji je zaposlenih 32 delavcev. Obrtno podjetje Moste je že leto 1976 zaključilo z izgubo. Sanacijo bo organizacija izvedla v okviru DO Izolirka, kjer posluje od letošnjega januarja kot TOZD Obrtna dejavnost.

ZDENKA MAROLT

Zelena Ljubljana — zdrava Ljubljana

Letos so bila prvič podeljena

GRADISOVA SINDIKALNA PRIZNANJA

Na konferenci OOZS Gradisa so se odločili letos prvič podeliti sindikalna priznanja — zlate, srebrne in bronaste plakete — tistim članom sindikata, ki so v preteklih letih dajali in še vedno dajejo pomemben prispevek k uresničevanju družbene vloge sindikata. Tako naj bi se jim tudi oddolžili za opravljeno delo, za vložene napore in marsikatero prosto uro pri opravljanju nalog v sindikatu.

Dobitniki letošnjih plaket so aktivni člani sindikata v Gradisu, ki so dajali in še dajejo ne-

precenljiv prispevek h graditvi socialističnega samoupravljanja. Plakete so zanje moralno priznanje za večletno aktivno delo v sindikatu. Njihova imena bodo trajno zapisana v zgodovini Gradisa kot imena najaktivnejših soustvarjalcev njegovega razvoja, njegove gospodarske stabilnosti in politične enotnosti.

Zlate plakete konference OOZS Gradisa je prejelo 34 aktivistov sindikata, srebrne 22 in bronaste 13.

C. PAVLIN

Zdrava prehrana za zdrav razvoj

Zakaj nismo izglasovali ponujenega novega načina priprave hrane

Delavci več tozdov smo na svojih zborih razpravljali tudi o novem načinu priprave vseh vrst toplih in hladnih obrokov hrane.

Menim, da smo o tej zadevi razpravljali v nepravem času in da smo bili tudi premalo poučeni o pomenu takšne prehrane. Med drugim smo na zborih razpravljali še o drugih stvareh, tako o dograditvi KD Ivana Cankarja v Ljubljani, o sofinanciranju gradnje cest na območju ljubljanskih občin, sprejeti pa je bilo treba tudi vrsto drugih odločitev.

Menim, da bi morali o pripravi hrane ponovno in temeljiteje razpravljati, prevsem pa bi moral kdo delavcem razložiti dobre strani tako pripravljene obroke. Kolikor vem, gre tokrat prvič za pripravo hrane za vse

ljubljske občine, pozneje pa bi lahko tako pripravljali hrano tudi za širše območje Slovenije. Sedanje razmere na področju prehranjevanja nas opozarjajo, da bo treba hitreje in vsestransko pomagati predvsem delavcem v ozdih in jih ponuditi tisto, kar je v vsakdanjem hitrem življenjskem utripu in razvoju človeku še kako potrebno.

O pomembnosti te vrste zdrave prehrane so govorili tudi na posvetu o družbenogospodarskem položaju žensk pri OK in MK SZDL 10. marca letos. Novi način priprave hrane bo še zlasti

pomemben za zaposleno ženo, saj ji bo posledje prihranjeno marsikatero opravilo, ki ga je treba sedaj opraviti, preden družina sede k mizi. Poudarjena je bila življenjska vloga žene v naši družbi, v kateri ji pripada pomembno mesto. Ženska kot enakopravni partner v našem socialističnem samoupravnem sistemu je nenehno dajala in še daie veliki delež razvoju naše socialistične domovine. Naj na koncu še enkrat poudarimo, da je za srečo in zdrav razvoj človeka zdrava prehrana še kako pomembna. Zato vsi skupaj to našo akcijo v celoti podprimo in ne zamudimo priložnosti, ki je pred nami.

CIRIL ZUPANČIČ

• NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBČANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

Železničar — že tretji rod

Kdo bi bolje vedel, kakšne spremembe so v povojnih letih doživele naše železnice, kot tisti, ki je tudi sam sodeloval pri njih in je tako rekoč vsa svoja delovna leta preživel z njimi. Marijan Flis je eden tistih, ki ni nikoli mogel zapustiti železnice. Prišel je in ostal. Že njegov oče je bil železničar, prav tako ded po materini strani. Tako se je tudi on po končani nižji gimnaziji vpisal na železničarsko prometno šolo in se leta 1950, ko mu je bilo osemnajst let, zaposlil kot vlakovni odpravnik v Zaprešičih. V naslednjih letih je služboval po raznih železniških postajah vse do Litije, dokler ni leta 1955 prišel v Zalog, v današnji tozd za promet, kjer dela še sedaj.

»Delo je bilo takrat težje kot danes,« se spominja, »naprave so bile zastarele, v modernizacijo nismo vlagali skoraj nič. Veliko ur smo takrat napravili tudi brezplačno. Material za gradnjo avtomobilske ceste Ljubljana — Zagreb smo na primer vozili za stojni. Ko sem prišel v Zalog, smo imeli le 55 postajnih tirov v dolžini 28 kilometrov. Danes imamo 80 tirov, ki merijo skupaj okrog 56 kilometrov. Ali pa če primerjamo število signalov prej in danes: takrat je bilo le sedem glavnih signalov, zdaj pa jih je 135, povrh pa še 192 drugih. Tudi kretnice je bilo takrat treba prestavljati ročno.«

Danes je seveda vse drugače. Ročnega dela je veliko manj. Marijan Flis ve povedati, kako je potekala modernizacija postaje v Zalogu. Zdej kretnic ni treba več prestavljati ročno. Dovolj je le pritisk na gumb v stolpu, iz katerega kretničar lahko opazuje vse dogajanje na tirih.

Potem najin pogovor preskoči na popoldne, ko bo Marijan Flis odšel v klinični center na dializo. Leta 1969 so mu namreč na vsakoletnem zdravniškem pregledu odkrili obolenje na ledvicah. Tistokrat je sicer že delal kot glavni vlakovni odpravnik. Toda potem nočnega dela ni zmo-

Marijan Flis

gel več. Prestavili so ga v računovodstvo, kjer je danes vodja tega sektorja.

Na dializo hodi trikrat tedensko, seveda le popoldne, saj je dopoldne redno zaposlen v podjetju.

»Dializa traja kar šest ur,« je povedal. »Vsako popoldne, ko je ura štiri si trije, ki smo skupaj v sobi, skuhamo kavo. Seveda že vse prej pripravimo. Jaz prižgem kuhalnik, sosed pa zakuha kavo. Tako čas hitreje mine. Čim začneš enkrat opazovati uro, potem se kazalci ne premaknejo nikamor več.«

Delo na železnici je bilo vedno nevarno. Tako je kljub modernizaciji še danes. Prav

premičaki so morali letos začeti nositi čelade. Spominja se dogodka iz leta 1954, ko je sam le za las ušel poškodbi ali celo smrti.

»Bilo je na postaji v Trbovljah, ko smo opremljali lokomotivo z vodo in premogom. Naš vlak je bil na tiru številka dve, zraven pa je bil tir številka šest. Bilo je ponoči, pa tudi hrup je bil velik. S peto sem stal na tirnici proge šest. Kar začetim, da se nekaj premika. Ozrem se in zagledam odbijajoč vlaka. Še isti trenutek sem tudi odskočil. Zadnji trenutek — drugače...«

Marijan Flis vzame v roke knjižico Parna vleka in pokaže na lokomotivo:

»Tole,« pravi, »je serija 36. Težka lokomotiva, izdelana že leta 1919. Vozila je predvsem na gorskih progah, na primer proti Postojni, največje hitrost pa je imela 70 kilometrov na uro.«

In še jih našteva: serija 06, pa 53, 25, 29, hitre in počasne, za gorske ali ravninske proge, pa take, ki so imele veliko zaloge vode in premoga. Vse jih pozna. Ve, kdaj so prenehale voziti in kaj se je potem zgodilo z njimi.

V vseh tozdih Železniškega gospodarstva se v teh dneh pripravljajo na slovesnost ob 60-letnici velika stavke železničarjev na Zaloški cesti. Tudi v tozdu za promet Zalog bodo organizirali več prireditvev. Pogostili bodo svoje upokojene in borec, jim pokazali, kaj so novega naredili v teh letih, se pomerili v kegljanju s krajanji Zaloga, 15. aprila pa bodo podelili zlate značke vsem tistim delavcem, ki so že trideset let zaposleni pri železnici. Med nagradenci bo tudi Marijan Flis.

Besedilo in slika: DARJA JUVAN

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Letos je živilski kombinat Žito prvič samostojno razstavljal svoje izdelke na največjem mednarodnem konditorskem sejmu ISM 80 v Kölnu. Sejma so se udeležili samo kupci in razstavljalci, saj je bil zaprtega tipa. Kljub skromnosti po izgledu in ponudbi (samo petnajst kvadratnih metrov lastnega prostora so imeli na razpolago, kar je gotovo premalo za učinkovito predstavo izdelkov) je bil poslovni uspeh izredno zadovoljiv.

prizadevanjih za zmanjšanje uvoza papirja.

Preteklo leto smo morali uvoziti 87.000 ton starega papirja, za kar smo morali plačati 115 milijonov novih dinarjev. Zato je toliko pomembnejši predlog Gospodarske zbornice, naj se PTT vključi v zbiranje sekundarnih surovin v humanitarne namene. Samo telefonskih imenikov se bo ob zamenjavi nabralo za dvajset desetonskih vagonov. Torej možnost za naročnike, da sodelujejo v humanitarnih akcijah in seveda tudi v stabilizacijskih

Medtem ko se je med novoletnimi prazniki in še malo po njih dvignilo obilo prahu zaradi neraztovorjenih vagonov, so v Indosu doživljali prav nasprotno. Viličarji so kar naprej trobili mimo vartarnice in bežljali proti železniški postaji. Tam se jih je kmalu nabralo za cel regiment. Čakali so na vkrcanje v vagon, ki jih ni bilo. Vse se je srečno končalo, tako da so Poljaki dobili 105 vozil, kar je bilo za Indos glede na sedanji trenutek, ko so mu devize potrebne, še kako pomembno.

In še nič kaj stabilizacijska šala:

»Kaj delaš«
»Nič.«
»Je težko?«
»Niti ne, samo konkurenca je huda.«

I. G.

Krajanji krajevnih skupnosti Moste, Nove Jarše, Polje, Štepanjsko naselje in Zelena jama!

20. aprila glasujemo ZA uveljavljanje svojih samoupravnih pravic in dolžnosti!